

Xana vuyiselo wa VAT i yini?

Vuyiselo wa VAT i ntsengo lowu hakeriwaka hi SARS eka n'waswimawusa, laha

- ntsengo hinkwawo wa xibalo xa mixavo lexi engeteriweke eka hakelo ya nhundzu leyi u yi xavisaka wu hundzaka xibalo xa mixavo lexi engeteriweke eka hakelo ya nhundzu leyi u yi xavaka enkarhini wo karhi wa xibalo, kumbe
- n'waswimawusa u hakerile ntsengo wa VAT, hi ku tlurisa mpimo wa ntsengo lowu a wu fanele wu hakeriwile eka SARS.

Xana mivuyiselo ya VAT yi tirha njhani eka van'waswimawusa?

N'waswimawusa u fanele a hlayela xikweleti xa yena xa VAT, hi ku xakelana na nkarhi wa xibalo lowu averiweke eka xona, hi ku hunguta xibalo xa mixavo lexi engeteriweke eka hakelo ya nhundzu leyi u yi xavisaka (ku nga VAT leyi hakerisiwaka eku xaviweni ka tinhundzu na vukorhokeri naswona leyi pfumeleriwaka tanihi nsuso) ehenhla ka xibalo xa mixavo lexi engeteriweke eka hakelo ya nhundzu leyi u yi xavaka (ku nga VAT leyi hakerisiwaka eka mphakelo wa tinhundzu na vukorhokeri hi n'waswimawusa). Mali leyi salaka endzhaku ka nsuso yi nga ha [hakeriwa eka SARS](#) (leswi swi humelela loko xibalo xa mixavo lexi engeteriweke eka hakelo ya nhundzu leyi u yi xavaka xi hundza xibalo xa mixavo lexi engeteriweke eka hakelo ya nhundzu leyi u yi xavisaka) kumbe loko vuyiselo wu koxiwile eka SARS (leswi swi humelela loko xibalo xa mixavo lexi engeteriweke eka hakelo ya nhundzu leyi u yi xavisaka xi hundza xibalo xa mixavo lexi engeteriweke eka hakelo ya nhundzu leyi u yi xavaka).

Loko n'waswimawusa a faneriwile hi vuyiselo, SARS yi fanele ku hakela vuyiselo wolowo eka masiku ya 21 ya bindzu loko yi kumile ntlheriso wa VAT lowu tatiweke kahle mayelana na vuyiselo wolowo. Loko ku ve vuyiselo a wu hakeriwanga eka 21 wa masiku ya bindzu, SARS yi ta fanela ku hakela ntswalo, eka mpimo lowu vekiweweke, eka ntsengo lowu faneleke ku vuyisiwa. Hambiswiritano, nkarhi wa 21 wa masiku ya bindzu wu nga ha yimisiwa, eka xiyimo lexi ntswalo wu nga ta wu nga hakeriwi. Xikombiso, ntlheriso wu nga ha va wu nga helelangi kumbe ku va na swihoxo, laha 21 wa masiku ya nga ta yimisiwa ku fikela loko n'waswimawusa a lulamisile ntlheriso.

SARS yi nga tlhela yi khoma vuyiselo, laha, xikombiso, n'waswimawusa a nga nyikangiki vuxokoxoko bya le nawini bya le bangi, kumbe a nga rhumelangi mitlheriso ya yena hinkwayo ya VAT, kumbe a nga hakelangi swibalo swin'wana leswi fambisiwaka hi SARS.

Xana n'waswimawusa a nga kaneta kumbe ku aphila loko SARS yi nga pfumeleli vuyiselo wa VAT?

N'waswimawusa a nga kaneta kumbe ku aphila xiboho xa SARS lexi nga pfumeleriki vuyiselo VAT.

[Nkaneto](#) kumbe Aphili yi nga vikiwa hi ku tirhisa eFiling kumbe hi ndlela ya xielekitroniki erhavini rin'wana na rin'wana ra SARS. Nkaneto wu fanele ku vikiwa eka 30 wa masiku ya bindzu ku sukela eka siku ra nhlelelo lokohilethelo aphili yi fanele ku vikiwa eka 30 wa masiku ya bindzu ku sukela eka mbuyelo wa nkaneto.

Eka aphili kombisa loko ku ve u navela ku tirhisa maendlelo ya Xintshuxo xa le Tlhelo xa Nkwetlembetano (ADR) kumbe u aphila hi ku tirhisa phurosese ya xinawu.

Xana swikoxo swa nxungeto wa le henhla wa vuyiselo wa VAT swi vonaka njhani?

SARS yi tirhisa njhini ya nxungeto ku kombisa hi ndlela yo lulama swixungeto swin'wana na swin'wana leswi nga xakelanaka na vuyiselo, leswi pfumelelaka ndzavisiso na oditi leswi ya ka emahlweni. Van'waswimawusa lava titsariseleke eka e-Filing va nga tirhisa Dexibodo ya Vuyiselo ku vona xiyimo xa mivuyiselo ya vona.

Van'waswimawusa lava hlawuleriweke ntiyisiso ku ya emahlweni eka swikoxo swa vona swa vuyiselo va ta komberiwa ku rhumela tidokhumente to seketela.

Xitsundzuxo xa Nkoka: Hi mayelana na swivilelo leswi katsaka vukanganyisi bya VAT, ntirhiso wa voxokoxoko bya le bangi bya vandla ra vunharhu wu ta pfumeleriwa ntsena eka swiyimo swimbirhi, xo sungula, laha n'waswimawusa a nga khamphani ya le matikwenimambe naswona xa vumbirhi, laha n'waswimawusa a welaka eka vulawuri bya "ntlawa wa tikhamphani" (ku nga laha n'waswimawusa a nga khamphani leyi lawuriwaka hi khamphani leyi lawulaka tin'wana kumbe khamphani leyi lawulaka tin'wana). Eka swiyimo haswimbirhi, n'waswimawusa u fanele a nyika vulawuri lebyi faneleke ku suka eka mukhomi wa akhawunti (xikombiso, xintshuxo xa khamphani) no sirhelela SARS ehenhla ka

mindzahlekelo ya mitsengo leyi nga humelelaka leyi nga hakeriwa eka akhawunti ya bangi leyi hlawuriweke. N'waswimawusa u ta fanela ku tata [fomo ya VAT119i](#) hi xikongomelo lexi.

Xana u lava ku pfuniwa?

- Vona [VAT 404 Guide for Vendors](#) (Chapter 12 – Exports and Imports)
- Vona [Government Notice No. R. 316 'Export Regulations'](#)
- Bela riqingho eka [Contact Centre ya SARS](#) eka 0800 00 7277
- Endzela [rhavi ra SARS](#) ra le kusuhi na wena.